

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$ an
9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Focea apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 5 Maiu 1906

Numărul 19.

BIRUINȚĂ.

(=) Scriem aceste rânduri sub impresia vie a bucuriei generale din zilele trecute. A fost o manifestare de entusiasm, cum ne aducem aminte, să se mai fi desfășurat de multă vreme.

Avem până acum (Miercuri) doi-spre-zece deputați naționali, cu speranța sigură, că o să trecem norocoși peste cifra de 20. Vom avea așadar în ciclul dietal proxim clubul deputaților nostri români, cari nu vor fi avizați să mai conducă discuțiile și procesele verbale ale clubului în limbă străină; și cum partidul poporal s'a pornit așa de modest la început, ca să ajungă mai târziu factor decizător în politică, sperăm să ne avântăm și noi mai sus, căci am început illo tempore neorganizată și cu un singur deputat naționalist. Astăzi cifra deputaților români naționaliști e impunătoare, ear clubul deputaților va fi și mai impunător și nu se va putea trece așa ușor peste postulatele lui juste.

Campania electorală, ce să desfașoară acum, a avut meritul neprețuit de a ne apropia mai mult de olaltă, abstracție făcând dela binefăcătorul efect înălțător, ce l-a săvârșit în pătura alegătorilor nostri. Astăzi un singur glas mai este în presa noastră, care nu s'a aliat încă frăție acestei convicții generale. Constatăm însă, cu multă bucurie, că tonul acestui singur organ — pentru principiile căruia avem toată considerația — este mai pacinic, lăsând drum liber curentului biruitor activist. Ne bucurăm cu atât mai mult de aceasta, cu cât vom putea constata în curând o apropiere definitivă între elementele mai tinere ale generației de astăzi și între vechii stegari, credincioșii acelororaș principii ale

partidului nostru național: în *Gazetele Transilvaniei de Duminecă* și de toate zilele se va vesti în curând *Poporul Român* de pe aceeaș *Tribună*, *Unirea* și *Libertatea* cu celeritatea *Telegrafului* pe *Răvașul* aceluiaș *Drapel* național, fără să mai avem lipsă de nici o *Controlă* . . .

Entusiasmul dela alegerile ce decurg, nici că se poate măcar compara cu acela dela alegerile anterioare. Cuvintele conducătorilor nostri, cădeau atunci pe teren aproape sterp, căci poporul se obișnuise se voteze cu cei dela putere, fără să-i treacă prin minte importanța votului și a dreptului cetățnesc, ce îl exersa. Ascultau la început, cu un aer de neîncredere, spusele celor ce sprijiniau pe candidații nostri; cei mai inimoși se luau în urma lor cu dragoste, cei mai timizi și mai slabi de ânger — din nenorocire destui de numeroși — stau locului. sau votau cu contrarul, după cum erau obișnuiți din capul locului. Și iată, că după abia un an și jumătate, situația s'a schimbat cu desăvârșire. Toți alegătorii cu un singur suflet s'au alăturat stindardului candidaților nostri; șovăitorii au dispărut cu totul, abia două-trei voturi românești de au trecut în tabăra străină, și aceste din bine-pricepute grave motive de existență, poate.

Revenind la cei doi deputați aleși în comitatul nostru, constatăm cu inima liniștită, că au fost aleși exclusiv cu voturi românești curate.

Nici măcar un singur străin nu și-a dat votul pentru ai nostri.

Și e bine așa; recunoaștem cu dragă inimă entusiasmul străinilor pentru ai lor, după cum îl pretindem și al Românilor pentru candidatul lor. Admitem entusiasmul ungarilor de a vota pentru candidații 48-iști sau ai partidului constituțional; dar nu înțelegem și nu vom putea

înțelege nici-odată zorul, cu care alegătorii sași au votat la Vinț până la unul *in contra* noastră, și cu candidatul partidului 48-ist. Nu știm ce legătură istorică este între acest partid și între aspirațiile vecinilor nostri sași; și nu putem să ne explicăm răceală față de noi Români, decât din bineînțeleasa circumspecție săsească, cu care s'au grăbit să se asigure inaintea 48-iștilor ajunși azi la putere. Vom însămna însă pentru viitor și vom țineă minte atitudinea aceasta circumspectă, constatând însă deocamdata, că în cercul Vințului nu aveam nici o lipsă de ajutorul lor, căci majoritatea absolută o aveam deja pe partea candidatului nostru.

Din aceasta ca din alte nenumărat de multe încă, vom trage învățătura: să nu ne bazăm nici odată pe vorba străinului și să nu avem încredere decât în Dumnezeu și în puterile neastre.

Onoare deci singur vouă, bravi alegători români, cari v'ați alipit cu dragoste de steagul poporului vostru și l-ați dus strălucit și curat la isbândă!

Onoare vouă preoți români, cari pricepându-vă chemarea, ați stat „cu crucea în frunte”, alătura de poporeni voștri; onoare vouă învățători și inteligenți, cari ați luminat și ați însuflețit spre lupta sfântă și măreață, pe cei ce erau în esitare și în neștiință.

Și de trei ori onoare ție, mărită nație românească, voi opincari arși de soare și de greul poverii birurilor, cari ați mers neclintiți la urnă, să ridicați pe umerii voștri viguroși pe aleșii neamului, ca să spună în casa țării dorințele și aspirațiunile noastre — ale tuturor.

Limba predicei.*

În deobște să știe, că fiecare ram de știință își are limba sa cu termeni și frazeologii cari diferesc de limba și terminii altui ram științific în mod esențial.

Poetul, nuvelistul și romanțierul ceareă a împâna produsele sale cât să poate de frumos. Iurispudentul, medicinistul și istoricul nu-și bat capul cu instruiți deosebite. Filozoful naturalist și savantul geolog toată grija și-o pun să-și scoată la cale din tese și hipoteze deducțiile.

Măiestria măiestrilor — ori să-i zicem cum să cade — arta arților este cărmuirea sufletelor, care cade în sarcina preoților și să săvârșește prin știința oratoriei, sau prin predicare. Predica are menirea să lumineze în întunec, să curățască murdăriile, cari noroesc sufletele și să aducă pe toți cei respirați dela căile bune și bine plăcute lui Dumnezeu în societatea cea mare întemeiată de Rescumpărătorul, să-i facă și pe ei mădulări cinstite, membri întregi și sănătoși ai acelei societăți.

Acesta trebuie să fie scopul preotului ca predicător, — și acest scop numai așa îl va urmări cu înțelepciune, dacă vor ținea cont de limba și priceperea poporului ascultător. La inteligenți nu avem să ne gândim; avem puțin și cu ei durere convenim rar — nu pentru că doară noi i-am încunjura,

Dar chiar limba e greutatea oratorului bisericesc. Asta-i buba căreia mulți îi ceareă leac. Poporul nostru credincios are atâtea dialecte, și bune și rele, încât dacă oratorul ar voi să țină cont de toate n'ar mai cuteza nime să scrie predici. Cei din România și Bucovina nu grăiesc ca cei din Ungaria. Peste ei au dat unele pacoste, pe noi altele și nu ne-au cruțat întregi, curați și sănătoși. Ba și noi de noi, avem mai pe câte ținuturi, atâtea feliuri de grăiri. Să mi-să ierte unele constatări adevărate:

Brașovenii nu vorbesc ca Năsăudenii și Bistrițenii. Unii sapă păpușoiul, alții căpălesc cucuruzul. Blăjenii și Sibienii nu bine să pot înțelege cu Bănățenii, căci cei din urmă o mână cam pe sârbie mestecată cu nemție baș-ășe, binișor. Nici pe Bihoreni și Sălăgeni ca pe vecini nu-i pot lăuda de bună înțelegere, căci dacă Bihoreanul cumpără dela Sălăgian gyitai sau gyiboli și-l îmbie cu capără ori oleu, Sălăgianul cere arvon și al-dămaș. Apoi să nu ne uităm nici de frații din țara lui Dragoș, cari când zfn la Baia-mare, Lăpuș și Dej, cum să miră — de ce frații lor chioreni și-au schimbat numele ce le-au dat popa, și grăesc: Gyuri, Laczi, Iancsi și Miclăuș. — Mai ciudescu-se ei imprumutat unii de alții ca frați de o lege și de o limbă și de alte voroave.

Acestor feliuri de grăiri, unele bune altele rele, preotul ca orator n'are să se informeze, ba are să încunjure și provincialismii vigenți în ținutul său.

Cei-ce în vederea acestora ar pretinde și pretind o limbă latinizată, cu fraseologii străine, cari ne stârpesc mintea și sufletul românesc, nu bun lucru poftesc. Abia cred, că s'ar putea deocamdată introduce și cu

*) Dăm loc acestui articol, ca un echo a luptei noastre cu frații din dieceza Gherlei, pentru limba românească. Cei ce au urechi de auzit să audă.

succes și cu folos moral nici pretenziunea mai puțin esagerată a acelora, cari poate doresc, ca în oratoria bisericească să se introducă curentul bun și sănătos, dar pentru poporul nostru destul de măiestrit în fruntea căruia ca un părinte poruncitor stă de Dumnezeu binecuvântatul N. Iorga și deșteptii săi fii.

Avem pentru scopul predicării alte comori de mare preț și limbistic, cari ne sunt comune tuturor, numele lor: S. Evanghelie, Mineu, Triod, Stajnic, Pentecostar, Octoich, Euchologiu, Psaltirea și Ciaslov. În aceste cărți găsim cea mai potrivită limbă pentru poporul nostru. E și frumoasă și o și înțeleg toți din toate părțile, nici unuia nu-i va fi străină. E păcat că aceste cărți nu le știm mai de rost, căci sfinții părinți, auctorii lor, și-au vărsat în ele toată dragostea și știința bună.

De S. Evanghelie nici la un caz să nu ne abatem, să n'o ocolim cu predici de modă și cu dorgatorii moralizatoare aspre cari mai mult strică decât folosesc.

Așa ne poruncește S. Sa Pontificele: Lăsați predicele de modă, nu vă abateți dela Evanghelie, căci cu Evangelia în mâni puteți predica 40 de posturi.

Și tot adevărul spun și când sfârșesc: Această scrisoare o închin *Păstoriului Sufletesc*, unicei reviste bisericești de predici ce. avem și acelora pe cari parte ca critici, parte ca colaboratori mai deaproape îi privește

Șumal, la 20 April 1906.

Vasilii Pop,
preot.

CORESPONDINȚE.

Din America.

Cleveland O., 31 Martie 1906.

(Continuare și fine).

Un preot greco-catolic, unul singur pentru toată America, e ceva ce nu să poate explica. Ce pot face eu singur? Ar trebui să mă împart într'o sută de părți și nici așa să nu fiu destul.

Viața religioasă a poporului, în America recere, ca preotul necontinuu să fie ocupat cu el, căci dacă nu, poporul e pradă destrăbălării. Nicăiri ca în America, nu sunt așa frumoase și mari biserici. Ca în America rar va afla desvoltat spiritul religios în popor.

Românii, cari numai de 2—3 ani emigrează în masse mai mari, nu au ajuns încă la acel grad, la care sunt popoarele, cari au emigrat mai de mult. Nepăsarea pentru biserică și lucruri bisericești, la cei mai mulți e a să observa.

De acasă nu vin, numai cei, cari sunt siliți a pleca dintr'o cauză ori alta, mai de multe ori îi silește pe oamenii sărăcia. Ea îi face să părăsească toate. Vin aici oameni, dar numai cu cugetul să plece îndărăpt cât mai îngrabă vor putea.

Banul, care aici îl oferă pentru o afacere oare-care la noi în țară are de cinci ori atâta preț, așa că aici când dă omul un dollar, cugetă că a dat mult. A dat 5 coroane. Iar banul acesta, dolarul e, ca la noi 1 coroană, să-l schimbi numai și îndată nu mai ai nimica. Lucrul mai

ieftin, e 5 cents, cam 25 fileri. Vă puteți deci face o idee despre valoarea reală a banului, și pentru ce sermanul român dă așa de cu greu pentru scopuri de altcum frumoase și sublime; să engetă tot acasă. Acasă el are familia, nu și-o aduce afară, căci e mai bine așa. Cugetă așa omul serman. De o parte e drept, de alta nu are toată dreptatea.

Cine vine în America cu familia, acela e aproape perdut pentru țară. Slovaci, ruși, magiari nu să vor mai relntoarce acasă, și copiii lor nici nu mai voesc să știe de țara veche, nici limba mamei nu o mai vorbesc bucuroși.

Ori cât de tânăr este un născut în America, el este cu mult mai fălos pe originea lui americană, decât să lese această cetățenie pentru tot binele lumii.

Ori câtă silă și-ar pune cineva, ca să conserveze și să țină trei generații la neamul, din care își are cineva originea, e imposibil. Toți să prefac și devin anglezii. Asta s'a întâmplat cu Italianii, asta cu Germanii, aceasta succede cu neamurile slave. Vor trece cinci-zeci de ani, și nici urmă nu va mai fi de ele. Istoria singură le va mai aminti, că au fost.

Pe mine mă doare, când văd și aud ce proporțiuni ia emigrarea. Noi însă nici odată nu vom fi în stare a o împedeca, ci numai a o regula, și asta are să se facă.

Factori competenți trebuie să se ocupe cu ea mai dinadins și avem speranță să o și facă.

Cum am venit în America, am observat imediat, că ne lipsește ce e mai necesar azi pentru un popor, ne lipsește un organ român. Cu jertfe mari materiale, fizice și morale, am înființat un periodic, adecă „Românul“. Eram deja aproape de a cădea la pat, atâta m'a enervat munca continuă, când Dumnezeu au trimis pe un tiner Nicolae Barbul, pe care îl cunoașteam de acasă, și i-am predat lui conducerea foii, fiind eu peste măsură ocupat cu cele preoțești.

Greutățile materiale, ce trebuie învinse, sunt extraordinare, iar lupta, pedecile sunt și mai mari. Pe cum a fost oameni sătoși de organizare, de înaintare, pe atâta s'au răcit, căci iacă de nu ar fi intriganti și intrigi, și oameni, cari numai de aceea is buni, să vadă gâlceavă, ar fi chestia noastră pe toate terenele înainte cu mult mai mult, de cum este. Organizarea noastră însă are să meargă înainte, și poporul încet are să cunoască pe binevoitorii lui. Eu numai atâta amintesc deocamdată.

Sum cu mult mai real, de cât să Vă scriu lucruri, cari să nu fie în toate coresponzătoare faptelor.

Comunitatea noastră greco-catolică în Cleveland, are să fie, am speranță, unul din centrele vieții noastre religioase, dar în zidirea bisericii până azi nu e nimic pozitiv.

Înstritatea Sa Preasfințitul Episcop Ignatie Hortsmann, ângerul acestei dieceze, își arată cea mai mare bunăvoință față de comunitatea noastră. Pământul l-a cumpărat pentru a să putea zidi biserica, și azi a loz chemat și inginerul cu planurile, pentru a vedea de zidirea bisericii. Ei, vedeți, totuși nu Vă pot spune nimic pozitiv, nimic sigur, căci nu am primit nici o înștiințare, și nu voesc a amâna cu trimiterea epistoalei

acestea astăzi. căci altcum va sosi cu o săptămână mai târziu. În corespondința proximă am nădejde să-Vă pot da de știre că lucrarea s'a început. Lucrările pe aici azi sunt bune, dar nu putem zice, să fie strălucite.

O parte din mineri s'au pus în grevă, și în restimp de o săptămână au plecat în Europa 8 mii de oameni.

E drept că au venit într'o zi 11 mii numai prin orasul New-York, dar totuși e cam îngrijitor pentru toți, ce sfârșit va avea această afacere. Termina-se-va cu o grevă generală, ori numai locală are să fie toată mișcarea? În cazul prim ar fi un rău nespun pentru toți, dar mai ales pentru români, cari numai la fabrici sunt angajați. Apoi în America nu e nimic mai înfiorător, mai dureros, decât timpul când este grevă. Ți-se sfășie inima, să vezi oameni umblând cerșind lucru, apoi să nu-l aște. Nu su cu ce plăti viptul, locuința. Umblă rupți, flămânzi, murdari, vai de lume!

La lupta aceasta între capitaliști și mineri, ambele părți s'au pregătit de mult. Lipsă de cărbuni nu are să ducă nime. S'au adunat cărbuni pe 6 luni. Apoi și pe aici este politica, ca pe la noi, să înțelege nu în acel grad, și poporul nu suferă, numai că nu e în așa mare belșug.

Multe ași mai aveți a-Vă comunica și lucruri foarte interesante, dar asta în proxima corespondință, când având timp și mai mult, nu ca acum în pasesimi. Vă vom arăta și unele date de totului interesante. Aceste date de altcum nici nu le ași putea comunica exact, de aceea și amân.

Poftesc apoi tuturor: Sărbători fericite, și rog pe confrății mei preoți, rog pe toți credincioșii ca rugăciuni ferbinti să ridice la Atotputernicul Dumnezeu pentru ca să-mi ajute a duce la îndeplinire marea misiune, la care a fost aleasă modesta mea persoană.

Preotul din America.

ELECTORALE.

Până la închirarea foii cunoaștem rezultatul favorabil în 15. cercuri naționaliste. Din 8. deputați, ce am avut în sesiunea dietală trecută, numărul lor s'a ridicat la 15. Nu ne mulțumește numărul acesta, cu toate că nu aveam nădejdea, că la votizare va eși întreagă lista candidaților naționaliști. Ne mângăiam cu gândul, că în vederea făgăduielilor guvernului actual cu libertatea alegerilor, apoi a pacturilor de aci și de acolo, vom putea să trimitem la dieta din Budapesta cel puțin 20—25 deputați. Ne-am înșelat însă, cum și era de prevăzut. Curățenia alegerilor s'a observat acolo, unde contrarii nostri politici erau în neputință de a mai face ceva, și unde aplicarea mijloacelor extreme îi îngrozeau. În cercul Vințului, ca și într'a Ighiului și pretutindenea, unde au fost candidați români, oamenii administrației săptămâni de-a rândul au umblat satele din cerc, și, fie cu promisiuni, fie cu amenințări, au cercat să

abată pe alegători dela candidatul lor. În Blaj, de pildă, într'o vreme nici mai era nime la oficiul pretorial, cât partidele nu-și puteau isprăvi afacerile. „Alsó-fehér“, organul opoziției din comitatul nostru, face aspre imputări vicecomitelui, că de ce a stat cu mâna în sin. (creadă cine a vrea!) și n'a mișcat toate pietrele pentru căderea lui Vajda. La Ileanda, la Dobra, la Lăpuș, la Șomcuta, în Bihor, ca și prin Bănat, în toate cercurile cu candidați naționaliști români, s'a adus miliție, care în multe locuri a și făcut us de armă. Badea Gheorghe, ca și părintele Lucaciu au fost trântiți, punându-se în mișcare tot aparatul administrativ, pentru-că parlamentul magiar n'are lipsă de astfel de oameni, cari se spună adevărul. Și cu toate acestea ziarele magiare, fără osăbire de culoare, sbiară, ca din gura șerpelui, că prea mulți deputați naționaliști vor fi în dietă, deși apucăturile de cortez și toate șiretlicurile mai mult sau mai puțin cinstite, nu noi le-am folosit.

Iată de pildă, ce ni-se scrie despre alegerea dela Ceh:

„President al alegerii a fost numit un notar public cu numele Moni Gyula, care s'a purtat foarte corect — înțeleg cum trebuie să se poarte un president al alegerii. Neputându-l câștiga kossuthiștii pe partea lor — l-au apostrofat de bazaaruló, magyarfaló, semmirevaló etc., ba în presara alegerii i-au spart și ferestrele. În zina alegerii văzând că noi suntem circa 1500 alegători, iar ei vre-o 500 numai, și că eu presidentul nu au putut pacta ca miliția și jandarmii să fie numai pe partea lor; s'au folosit de mijlocul ultim, că au abzis presi-denții afară de Moni și notarii comisiunilor; și așa alegerea nu s'a putut ține, ei a fost amânată. Din toate acestea m'am convins, că în toată Ungaria nu să întâmplă așa ceva ca aici la noi. Anul trecut alungați de niște oameni anume angajați și de jandarmi; iar acum abzicând membrii din comisiuni, fiind pentru ei alegerea desperată...

„Dar bun și drept e Dumnezeu, și la nona alegere ne vom presenta și mai mulți, silindu-ne a duce la învingere stindardul național, ori și cu ce jertfe. — cu toate că contrarii s'au declarat, că ori și ce vom face, Pop Gheorghe acolo, nici când nu va fi deputat.“

Unealtă brută în numele guvernului au fost de data aceasta mai mult ca ori când Sașii, acest popor fără nici un ideal, fără energie, împins și mânat de val, după voia celui mai tare, gata să te părăsască, chiar atunci, când cu o clipită mai înainte, și-a făgăduit tot sprijinul. Așa la Vinț, ca și la Reghin și la Sebeș și pretutindenea. La Reghin abandonează pe Români, deși ei le promit tot sprijinul și îi îndeamnă să-și pună candidat; la Sebeș și Vinț is gata să voteze cu un jidan kossuthist, numai să nu sprijinească pe candidatul

național român, iar la Brașov ofer de a gata un cerc electoral magiarilor, de frică, să nu cadă în disgrăția celor mai mari.

Nu mai puțin curioasă e în actuala campanie electorală ținuta organelor de publicitate magiare. Dacă românii îndeamnă pe alegătorii de aceeași naționalitate, să-și deie votul pentru un bărbat ieșit din sinul lor, agită. Dacă preoțimea se pune în fruntea poporului și-l conduce la alegere, spre a-l feri de lupi îmbrăcați în haine de oi: terorizează și așa mai departe. Dar de toate acestea sperăm să ne ocupăm mai târziu. Deocamdată iată lista deputaților nostri:

1. Dr. Iuliu Maniu, Vințul-inferior.
2. Dr. Ales. Vajda Voevod, Ighiu.
3. Dr. Nicolau Șerban, Arpaș.
4. Nicolau Oncu, Iosășel.
5. Vasile Goldiș, Radna.
6. Dr. Ștefan Pop, Șiria.
7. Dr. Ioan Suci, Boroșineu.
8. Dr. Aurel Novac, Sasca-montană.
9. Coriolan Bredicean, Bocșa-rom.
10. Coriolan Bredicean, Oravița.
11. Dr. George Popovici, Lugoș.
12. Dr. Ștefan Petrovici, Zorlenț.
13. Dr. Aurel Vlad, Orăștie.
14. Vasile Dămian, Baia-de-Criș.
15. Dr. Teodor Mihali, Ileanda.

REVISTE.

Viena. Foaia oficioasă aduce abzicerea ministrului-președinte austriac Gautsch.

Căderea lui Gautsch a provocat-o reforma legii electorale. Neputând să o treacă prin parlament, a trebuit să abzică. În locul lui e numit principele Hohenlohe-Schillingsfürst, a cărui datorie e, să ducă la îndeplinire reforma legii electorale. Să spune că lucrul principal al noului ministru-președinte va fi, să disolve dieta și să facă nouă alegeri.

Dare de samă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea balului aranjat la 12 Februar a. c. în folosul „fondului pentru ajutorarea școlărilor mizeri în caz de morb“ dela gimnaziul sup. gr-cat. din Blaj au fost:

Intrate Cor. 543.—

Eșite „ 14374

Venitul curat Cor. 39926

I. Au binevoit a trimite oferte:

Escelenția Sa D. Metropolit Dr Victor Mihályi, 10 cor. Ilustr. Sa D. Dr. Demetriu Radu, 20 cor. Alesandru Mocsonyi, mare proprietar Birkiș, 20 cor. Ambrosiu Lazar,

notar Borgó-Tiha, 10 cor. Avram David, paroh Szászsebes, 6 cor. Ioan F. Negruțiu, inginer și soția Kaposvár, Iacob Popenețiu, protopretor penzionat Veneția inf., Aurel Poruț, paroh Dezmir, M. Bontescu, avocat Hațeg, George Repede, paroh Homorod, Adam Leșnican Hațeg, Alesandru Pop, cand. de adv. Szinervárolya, câte 5 cor. Romul Furdul, protopresb. Câmpeni, Ioan Pantea, protop. Răciu, Alesandru Maior, paroh Tirimiamare, Ioan German, catechet Brad, Avram P. Pecurar, protopresb. Vajda-Hunyad, Georgiu Modorcea, paroh Grid, Vasile Bora paroh Krivobara, câte 4 cor.; Ioan Albon paroh Doștat, Simion Dragomir, notar Gurasada, Petru Nirăștean, paroh Ernot, Alesandru Papiu, paroh Bistra, Nicolau Coroiu Ponorceanul, paroh Ponorel, Dionisiu Zeflean Abrud, câte 3 cor.; Valeriu Florian, paroh Racovița, Iuliu Bardoși, inspector pens. Sibiu, Atanasie P. Bologa, paroh Lupeni, Damian Sebeșan, Székesut, Augustin Plăian, paroh Gyulatelke, Ilie Centea, paroh Kápolna, Elie Câmpian, protop. Gyó.-Szt.-Miklós, Traian I. Magier, paroh Saturău, câte 2 cor.

II. Sara la cassă au fost următoarele suprasolviri: Lázár Albert, proprietar Bucurdea, 20 cor. Iuliu Ciuciu Hátszeg, 12 cor. Tornya Lajos, 10 cor. George Bărbat, prot. Blaj, 10 cor. Carol Schieszl Blaj, Carol Nagy Blaj, Is. Saturn, paroh Merisor, Eugen Bian, notar Făget, Dr. Dănilă Szabó, adv. Blaj, câte 6 cor.; Ioan Ianza Blaj, 5 cor. Zaharie Boilă D.-Szt.-Márton, Moise Birtolon, notar Lăscud, câte 4 cor.; Dr. Rohonczy Béla și Dr. Eugen Solomon Blaj, câte 3 cor.; Dr. Rom. Boilă, Benedek Andreiu, Nicolau Laț, paroh Czácinnel, Victor Maior, Iuniu Br. Micu, Szamoil Szabó, câte 2 cor.; Vasile Suciș Ciud, Maria Vlăsa Sancel, Toma Coldea Blaj, Simonffy Alajos, Ilie Mircea, I. F. Negruțiu, Ioan Popa Gergău, Nicolau Marcu, Nicolau Voda, Aurel C. Domșa, Alexă Pop, Vasile Bindea, Alesandru Comșia, câte 1 cor.

Subscriși prin aceasta ne ținem de plăcuta datorință a aduce mulțămintă tuturor acestor binevoitori și sprijinitori ai sus numitului fond.

Blaj, 10 Aprilie 1906.

Dr. Ioan Rațiu, Octavian Bonfinu,
președinte. prof. cassar.

Noutăți.

Din dieceza de Orade. Schimbări în Cler: *Demetriu Nyisztor*, paroh al Beliului a fost numit paroh în Bocsig și vice-archidiacon actual al districtului protopopesc al Boroș-Sebeșului. — *Andrei Pelle*, paroh în Fărcașa și *Alexandru Gramma*, fost paroh în Giriș, au fost schimbați imprumutat. — *Teofil Vălean*, administrator al parohiei Giulița a fost transferat în aceeași calitate la Istrău. — *Alexandru German*, administrator în Berzova a fost dispus de adm. par. în Giulița și *Iuliu Tătar*, capelan în Supurul de jos, a fost numit de administrator în Berzova. — *Concurse*: Până în 15 Maiu n. e deschis concurs pentru ocuparea parohiei *Beliu*, de sub patronatul Episcopului catolic de Orade; venitul congrual Cor. 762'94 — apoi a stațiunii cantor învățătoresci din *Arieșul de câmpie*, protop. Ardușului, și *Ganțiu*, din protop. Carei.

Sfântirea catedralei ortodoxe din Sibiu se va face la 13 Maiu n. cu toată solemnitatea. Membri sinodali vor fi invitați în sesiune extraordinară. În jurul acestor solemnități se vor da feliurite serbări. După raportul conzistoriului arhidiecezan către sinod, reiasă, că s'a cheltuit până acum aproape 754 mii cor. și se vor mai spesa cel puțin 16—20 mii.

Hymen. Traian Antoniu Pășcuțiu și Lucreția Murășan, anunță cununia lor, ce se va ține în 12 Mai 1906, la oarele 4 d. a. în biserica gr.-cat. din Beiuș.

Fondurile arhidiecezane. Se constată primirea următoarelor sume:

Internatul de fetițe dela: Alesandru Moldovan, Brateiu 744 cor. Nicolae Popescu, Blaj 767 cor. Aron Papiu, Blaj 6 cor. Ioan Fodor, Blaj 767 cor.

Masa studenților a primit dela „Sebeșana” Sebeș. 25 cor.

Blaj, 27 April n. 1906.

Cassa centrală arhidiecezană.

Convocare. Despărțământul Reghinului, aparținător reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș, în înțelesul statutelor sale și conform concludusului luat în adunarea precedentă, își va ține *adunarea generală de primăvară* la 15 Maiu n. 1906. în comuna Chiheriu-superior (Felsőköher). Printre obiectele cuprinse în program, aflăm cu plăcere, că dl *Iuliu Hârșan*, învățător în Chiheriu-inferior, va diserta: *Viața și biografia regretatului de pie memorie Ioan P. Reteganul.*

— Conform §. 21. din statute. adunarea de primăvară a despărțământului „Aid”, aparținător Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, cu abateră dela punctul VIII. c., al Procesului verbal din adunarea de toamnă a anului expirat, s'a convocat pe 5 Iunie n. (a treis zi de Rusali) în localul școlii gr.-ca. din Lopădea-română; — la aceasta adunare cu stimă sunt rugați a participa P. T. membrii și binevoitorii învățământului popular.

Invenție nouă. La posta din Budapesta s'au aplicat de probă automate pentru scrisori recomandate, cari lucră întă și exact. În schimbul prețului de recomandare, trimițătorul primește un bilet cu nr. cu care a fost însămnată scrisoarea pusă în el.

Știri triste. Ni-se comunică din jurul Reghinului: în foaia „Maros Völgy” Nr. 15 pe pag. 2. sub titlul: „Alapítvány” se vestește cetitorilor, că pâr. Ieroteiu Crișan din Abafăia, a făcut școlii reformate magiare din loc o fundațiune de 200 cor. Un preot gr.-cat. pentru o școală reformată, e ca un cortez romano catolic pentru un deputat orveiu. Recomandăm cercetarea acestei afaceri celor chemați spre aceasta.

Primirea de elevi în școala c. și r. de cadeți. Pe anul prim al școlii c. și r. de cadeți (intanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1906/7 (mijlocul lui Septembrie) aproximativ 30—35 tineri fizi-cește apti, cari cu prima Septembrie anul curent au implinit etatea de 14 ani, dar n'au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dănsii aplicare pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin îndestulitor patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire cari totodată cuprind și despre forma rugării s'au pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 fl., la școala de cadeți. Petițiunile de primire sunt a-se înainta la comanda școlii, imediat după primirea testimoniuului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vre-un examen de emendare atunci trebuie să trimiță așteptat interimsal. Cererile necomplete, cari s'au înainteză tocmai la

terminul ultim, adecă 12 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în conziderațiune. E de observat, că cererile cari intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a-se înainta necondiționat la ministeriul r. unguresc pentru apărarea țării, până la terminul hotărât, publicat în foaia oficioasă „Rendeleti Közlöny”.

Examenul de calificațiune la „Institutul pedagogic gr.-cat. din Blaj” se va ține în anul acesta în 5 și următoarele zile ale lunii Iunie a. c. stil nou.

Mulțămintă publică. Tuturor, celor p. st. rudenii, cunoscuți și binevoitori, cari din incidentul perderii prea iubitelui meu tată Mihail Darabanth, fost paroh de Tiream s'au grăbit prin condolință a-ne alina durerea, le exprim în numele mamei mele, cât și în al meu și alor mei, pe această cale sincerile mele mulțăminte. — Tiream, la 29 Aprilie n. 1906. — *Jalnica familie.*

În interesul economilor. *Ödön Mauthner*, liferant de sămănturi la curtea imp. și reg., proiectează o înoire foarte salutară. Economii până acuma și-au cumpărat sămănturile pentru economie, dela firma unde se vindeau sămănturi de legume și flori, în firma convingere, că sămănturile sunt dela O. Mauthner. În multe locuri însă s'au vindeau sămănturi streine, așa că cei mai mulți — fiind sămănturile rele — au rămas păgubiți. După cum suntem informați firma O. Mauthner va trimite tuturor cumpărătorilor catalogul firmelor, cari vând sămănturile lui, aceasta o face din motivul ca să nu abuzeze nime de renumele lui și ca cumpărătorii să nu sufere daune cumpărând sămănturi străine și rele. — Până atunci unul fiecare să fie atent la sămănturile ce le cumpără.

Oroloage de aur și argint și tot soiul de obiecte din aceste metale se pot afla și cumpăra cu toată încrederea dela firma IULIUS ERÖS din SIBIU, care ată în executarea serviciului, cât și a prețului merită toată considerarea. De ce să umbliăm după lucruri rele pe aicea, când celea bune le aflăm la noi acasă? (7)

Necrolog. † *Mihail Darabanth*, paroh în Tiream, a repausat după un morb îndelungat la 28 Aprilie a. c. împărtășit fiind cu SS. Sacramente a moribunților, în anul 60 al vieții, 37 al preoției și căsătoriei.

† *Nicolae Medesșan*, preot gr.-cat. în Bucurdea grănoasă, a repausat Vineri în 27 April, împărtășit fiind cu SS. sacramente ale moribunților în anul al 82-lea al etății și al 56 al preoției.

† *Emil Cenariu*, rigorozant în drepturi, după un morb îndelungat și greu a răposat în Domnul, provăzut fiind cu SS. sacramente, în 30 April n. la oarele 8 p. m. în etate de 24 ani.

În veci amintirea lor!

Proprietar, editor și redactor răspunzător:
Aurel C. Domșa

Tusă!

Cine nu s'ă îngrijește de
tusă păcătuiește contra sa.

Caramelle
de piept
ale lui Kaiser

cu 3 brazi

probate de medici și recoman-
date contra tusei, ră-
celei, guturaiului. 4512
recunoștiune dovedesc efec-
tul minunat al acestai me-
dicini. — Un pachet costă
20 și 40 fl. și s'ă pot afla
la farmacia Carol Schiesal
— Blaj. (15) 4—32